

„Blagor žalostnim...“

Pomisli, prijatelj, da bi te povabil kak človek k premišljevanju besede: »Blagor žalostnim.« — Pravico bi imel, da ga zavrneš in bi mu morebiti rekel: »Veš kaj, kar pri miru me pusti s svojo pridigo, pa rajši pridi v jarem mojega dela in vsakdanjega pomanjkanja pa poskusi najprej, kaj je žalost in skrb! Če boš potem še imel pogum tolažiti, te bom pa že rajše poslušal!«

Tega pa seveda Gospodu ne moreš reči; kajti s svojo smrtno žalostjo na križu si je pridobil pravico, tebe in vse žalujoče potolažiti: »Blagor žalostnim, ker razveseljeni bodo!« Saj mu ni ostalo nič, res prav nič prihranjenega, kar le more človeško srce otežiti, ožalostiti, do smrtne bridkosti na Oljski gori in uničujoče božje zapuščенosti na Kalvariji. Njemu pač ne moremo odreči, ako nam v naši žalosti hoče povedati tolažilno besedo.

Pa On stori še več; celo blagruje žalostne in pravi, da žalost ni kaj hudega, ampak celo dar nebeskega Očeta, darilo njegove ljubezni. Torej pa leži za žalostjo in bridkostjo, ki se težko zgrinja človeku na dušo, celo velika skrivnost? Potem pa je v tej skrivnosti skrita posebna, človeku neznana vrednota, blagost?

Seveda se nam ljudem pogosto zdi čisto nasprotno. Pripravljeni smo one blagovati in jih celo zavidamo, ki se vesele, ki so dobre volje; ki jim ničesar ne manjka, ki brez skrbi živetja v en dan, za katere je celo življenje en sam praznik, ki bi si ga tudi sami želeli in si ga predstavljamo kot višek človeškega življenja. In kako smo zopet pripravljani žalostne imeti za nesrečne, ki jih je treba samo obžalovati in obtoževati.

Pa vendar, ali si kdaj v zgodovini, ki io tako rad prebiraš, že čital, da je

bil kdo z a t o postal velik in slaven, ker si je znal življenje veselo in lagodno prirediti? — Kjer žalosti, pravičneje bi morali reči r e s n o b e n i, tam tudi ni prave veličine; tam manjka notranje moči, ki naj vlada življenje, ki prinaša napredek. Kar nam je stari svet zapustil velikega, to so slike »žalostnih«, vojskujočih, bojujočih z vnanjimi in notranjimi silami. In kjerkoli nam zgodovina pripoveduje o narodih in državah, ki so zginitili s površja zemlje, tam nam nikjer več ne more poročati, da so bili »žalostni«, ampak pove nam to, da so si življenje napravili veselo, udobno, lagodno in so se v tem — izgubili.

Vse veliko v človeku in človeštvu pa ima svoj začetek v sveti žalosti. Kdo so bili preroki starega testamenta, ki pesmi njih velikih in mogočnih prividov zvene še v sedanjosti? Ali to niso bili žalostni? Ali se njih preokbe niso rodile v časih velikih stisk in iz pretresujoče usode njihovega ljudstva?

Dokler bo obstala človeška kultura, bo svet občudoval Danteja in njegovo »Divino komedijo«. Ta pesnitev pa je nastala v pregnanstvu, v veliki nesreči in največji žalosti. Brez te nesreče bi bil postal morebiti Dante debeluhast meščan in politik za vsakdanjo potrebo, bridkost pa ga je ovekovečila.

Ni torej vsebina našega življenja in tudi ne njegov pomen, vse najboljše si privoščiti; nismo zato na svetu, da uživamo, ampak nosimo vsakdanji križ. Iz golega veselja in zabave ne moremo dobiti najmanjše vrednosti za našo dušo. Z najboljšo voljo ne moremo slaviti koga zaradi njegovega veselja, ki ga zna uživati. Vsak, kdor želi spomina v zgodovini, je moral biti v življenju žalosten; kajti le žalost, trda in težka odpoved da priliko za

junaštvo; brezskrbno razsipanje življenjskih moči pa pomeni zapravljanje in — pogin.

Torej je žalost res blagost, četudi se je človek na vso moč brani. Nizkotni človek s takimi željami je v nas vseh, je bil tudi v Kristusu. Tudi njemu ni bilo lahko to premagati in se dvigniti do svetega junaštva na Kalvariji. Pa je našel moč za to — v Očetu, v tesnem, iskrenem, otroškem zaupanju Vanj.

To je skrivnost blagosti, ki zakriva žalost: goni, nagiblje in dviga nas k Bogu. Uči nas res iz globokega srca govoriti: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!« V žalosti zaživi v nas novo življenje, ono veliko, ki ni od tega sveta, ampak iz božjega duha. Skozi žalost drži pot k Bogu. To je ona ozka in strma pot, o kateri je Gospod govoril in je rekel, da vodi v življenje.

Tolažba v žalosti pa nam je večno življenje, nebeško kraljestvo. S tem pa dosežemo, da voljno nosimo naš vsakdanji križ. In to je tudi smisel našega življenja.

Potrebni pripomočki v sadjarstvu.

I.

Novodobno sadjarstvo se močno razlikuje od sadjarstva minulih časov. Dandanes sta pridelovanje in uporaba sadja docela drugačni nego še pred nedavnim časom. Prej so pridelovali sadje skoro izključno le za dom, dandanes pa ga pridelujemo izvečine za prodaj. V prejšnjih časih so na domačo uporabo sadje večinoma sušili, dandanes pa ga — žal — le preveč obračajo v pijačo. Kakor so se torej izpremenile razmere zlasti v uporabi sadja, prav tako so se morali ali se vsaj bodo morali izpremeniti načini pridelovanja in predelave tega važnega kmetijskega pridelka. In baš zaradi te temeljite izpremembe ne moremo več izhajati s preprostimi sredstvi starih sadjarjev, ampak seči

moramo po novodobnih, preizkušenih pripomočkih, ako hočemo napredovati in tekrovati z drugimi bolj naprednimi državami. Za danes se hočemo omejiti najprej na tiste predmete, ki so neizogibno potrebni pri izdelavi dobrega in stanovitnega sadjevca. Saj vemo, da se na vagone jabolk in hrušk predela vsako leto v sadjevec. Vemo pa tudi, da je le malokateri izdelek tak, kakor bi se iz tako izvrstnega sadja lahko naredil, ampak da je večina te pijače slabega okusa in zelo nagnjena k pokvarjenju. Vzrok: Pomanjkljivi pripomočki in nepravilno ravnanje.

Sadje, iz katerega naj bo dober in stanoviten sadjevec, moramo oprati, preden ga zmastimo. Zato pa ni dovolj samo čista, snažna voda, ampak tudi primerna lesena posoda — čebri, korita in razno drugo manjše posodje.

Oprano sadje moramo zdrobiti ali zmastiti. Včasih so ga tolkli. Dandanes ga meljemo s posebnimi, v to svrhu nalašč prirejenimi mlinci s kamenitimi valjarji.

Iz drozge je treba iztisniti sok. To se drugače ne da doseči, nego z močno stiskalnico ali prešo. V drozgi je okoli 90 odstotkov soka. Z dobro stiskalnico ga dobimo 70 odstotkov ali celo več, s slabo pa komaj polovico. Kdor mnogo sadja na ta način predela, se mu stiskalnica izplača že v par letih.

Mlinci in stiskalnice za sadje so pa razmeroma dragi predmeti, ki se rabijo le malo dni v letu. Zato pa ni napačno, ako si jih člani kmetijskih organizacij kupijo za skupno uporabo.

Sok, ki teče iz stiskalnice, je treba prestreči in zlivati v skupno posodo, kjer se potem predela v sadjevec. Tu imamo zopet važne pripomočke, in sicer razne škafe in pa sode. Vse to posodje mora biti do skrajnosti čisto in brez vsakega duha. Sadni mošt, zlasti pa sadjevec, ki nastane iz mošta, je namreč jako nagnjen k pokvarjenju in ga je moči ohraniti v dobrem stanu le tedaj, ako je vsa posoda, s

katero pride v stik — zlasti pa sodi — do kraja snažna in brez kakršne-koli napake.

Kakovost sadjevca je zavisna od nitrega in popolnega kipenja. Če pa hočemo, da bo kipenje poteklo hitro in popolno, moramo skrbeti, da bo v tistem prostoru, kjer mošt kipi, stalne topline 15—20 °C. Za to je pa potreben toplomer, sicer nikdar ne vemo natančno, če ima prostor omenjeno toplino. To je posebno važno na jesen, ko se zrak bolj in bolj ohlaja.

Ako naj kipenje poteka nemoteno in brez škodljivega vpliva zunanjega zraka, mora mošt kipeti pod kipelno veho. To pripravo priporočamo že desetletja, pa kako malo je še sadjarjev, ki bi poznali in uporabljali ta važen pripomoček, dasi stane komaj par dinarjev, pa ga za silo lahko naredimo tudi doma. Kipenje se pospeši in okus sadjevca se izboljša, ako pokipi na samo čistih vinskih drožeh, ki se dobe tudi za nekaj dinarjev v kmetijskem poskusnem in kontrolnem zavodu v Ljubljani.

Ko sadjevec pokipi in se očisti, ga je treba pretočiti. Tu imamo zopet pripomočke, da se delo opravi v korist, ne pa v škodo kakovosti. Pretakanje z mehomo je najbolj priporočeno. Če pa si že ne moremo omisliti te priprave, kupimo vsaj nekaj metrov gumijeve cevi, s katero se pretakanje tudi dobro opravi, ako prav ravnamo. Običajno pretakanje s škafi sadjevec zelo pokvari, ker pride preveč v stik z zrakom in izgubi mnogo ogljikove kisline.

Vse našete pripomočke je treba oskrbeti sedaj, preden sadje zori, da je vse pripravljeno, ko jih je treba rabiti.

Pa še nekaj važnega! Pripomočke in orodja je treba znati pravilno rabiti. Marsikdo si to ali ono stvar kupi, toda je ne zna v pravem času in namenu primerno izkoristiti. Zato pa h koncu še en važen pripomoček: knjižico, iz katere se poučimo ne samo, kateri pripomočki so potrebni, ampak tudi kako jih je prijeti v roke — kako se s

pridom uporabljajo. Taka knjiga je: »Sadno vino ali sadjevec«, ki jo ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. H.

Dajte vojakom mleka.

»Mljekarski list« z dne 1. julija t. l., št. 7, ki izhaja v Zagrebu, prinaša na strani 63. članek dr. Čede Gjurjeviča, sanitetnega brigadnega generala v pokoju v Belgradu. Članek ima v glavnem sledečo vsebino:

»Časopisje je prineslo vest, da se poljedelško ministrstvo v Češkoslovaški pogaja z vojnim ministrstvom, naj bi se vojakom za zajtrk mesto črne kave dajalo mleko. S tem bi se povečala poraba mleka za 75.000 litrov na dan.

Prinašamo to vest kot primer, kako se dela v Masarykovi državi. S takimi ukrepi se ne podpira samo poljedelstva, temveč dobe vojaki tudi boljše hrano.

Za nas v Jugoslaviji bi bilo mleko za vojaški zajtrk še večjega pomena: vojaki bi se navadili na to zdravo pijačo in bi gotovo manj uživali alkohol, ki ga široki sloji naroda častijo še vedno kot slaščico.

Škoda, da se pri nas o tem ne govori mnogo, ampak se pod pritiskom ofenzive alkoholnega kapitala sklepa, da naši vojaki dobivajo vino v vojašnicah in bolnicah, čeprav stoji v službenem pravilniku, da se alkoholne pijače ne smejo nositi v vojašnice in da se alkohol v bolnišnici uporablja samo kot zdravilo. Ali se z alkoholnimi pijačami ne ruši disciplina in vnaša nered v vojne vrste in ali se ne zmanjšuje tudi odpornost vojakovega telesa proti boleznim. S tem pa se tudi slabo vzgaja naš narod in njegovo najdražje — armado. Masaryk pravi: »Alkohol je zlo in nesreča za človeštvo, zlo, ki si ga je izmislil satan, je simbol sovraštva proti človeštvu.«

Ali bi ne bilo torej mnogo bolj nacionalno, da bi dobili vojaki za zajtrk mleko in kos kruha z marmelado? Tudi s tem, da bi uživali po vojašnicah

marmelado, bi se zelo koristilo kmetu. Z zdravstvenega stališča je važno, da bi z marmelado in mlekom sprejemali vojaki v svoje telo vitamine (važne hranitbene delce), dočim se jih z alkoholom tako rekoč zastruplja. Ako bi vojaki dobivali mleko in marmelado, bi se tako privadili na nekaj, kar bi mnogi tudi pozneje po odhodu na domove ne opustili in tako pijančevanju spodmikali tla. Vojska mora napraviti vojaka vsestransko boljšega.«

»Mljekarski list« dostavlja:

»Prinašamo umestni članek in upamo, da so med odločujočimi činitelji ljudje, ki bodo predmetni predlog v korist našega mlekarstva in sadjarstva, pa tudi v korist naše slavne armade, sprejeli in izvedli.« Tudi slovenski kmet ima to željo.

Ne kupujte starih strojev.

Pod tem naslovom je priobčil »Jugoslovanski obrtnik« sledeče, tudi za naše kmetско gospodarstvo važne vrstice:

Najboljši stroj za človeka je njegova roka in vsa dela, kar jih človek rabi za svojo korist, je opravljal nekda in jih opravlja v veliki meri še dandanes s svojo roko, ki je (tehnično) najpopolnejši stroj. Človeška roka - a pri vsej svoji finosti ni sposobna, da izvršuje težka dela v kratkem času. Zato je segel človek že v starih časih po pomožnih sredstvih, s katerimi je delo svojih rok podprl in povečal na neverjetne količine in množine. Ta sredstva so (mrtvi) stroji, katerih sestava je dosegla že dandanes neverjetno tehnično višino, pa se vseeno še vedno izboljšujejo in izpopolnjujejo.

Od modernega stroja zahtevamo, da dela in proizvaja čim več in bolje ob čim manjšem strošku. Okoli te zahteve se suče dandanes vsa strojna tehnika, kajti moderni smoter pri izdelavi in prodaji vsakega obrtnega in industrijskega izdelka gre za tem, da se čim več izdelkov proda. Proda pa se lahko le tisto blago, ki je dobro in vključno dobroti čim cenejše. Blago, ki

ni za nič, je vedno predrago in preplačano, pa če je še tako poceni. Nemci pravijo, da je poceni to, kar je drago, Anglež pa zopet pravi, da nima toliko denarja, da bi ga metal proč za prepečeni stvari.

Kakovostno dober izdelek, ki pa kljub kakovosti ni predrag, dosežemo pa le z novimi, tehnično dovršenimi stroji. Razlika med novim in starim, že obrabljenim strojem, je prav tista, kakršna je med mladim in čilim in pa starim, zgaranim konjem. Stara žival je morebiti še dobra za vrtnarja, ki vozi vsak dan lahke voziček zelenjave v mesto, za kmeta pa ali za velikega trgovca, ki rabi ves dan vprego za težke tovore, pa stara žival ni več uporabna. Tako je tudi star in obrabljen stroj mogoče še dober le obrtniku, ki ima stroj bolj za kratek čas, kakor pa za ostro delo, ni pa za obrtnike, kjer naj stroj uspešno dela morebiti noč in dan.

Od stroja ne zahtevamo le to, da brezhibno in nepretrgoma dela, ampak zahtevamo tudi, da nam nekaj nese. Stroj mora svojo ceno sam zaslužiti in odslužiti in še lastniku mora nekaj dati. Svojo ceno pa mora stroj zaslužiti hitro, da se čimprej umakne zopet novejšemu stroju. Vsem tem zahtevam pa stari in obrabljeni stroji ne odgovarjajo. Oni ne morejo zaslužiti svoje cene sami v doglednem času, ker zaslužijo komaj toliko, kolikor veljajo večna popravila. Le spomnite se na svoje žepne ure: čim je enkrat pri urarju, je konec njihove slave. Popravilo pa ne pomeni samo izgube denarja in stroškov, ampak pomeni tudi veliko zamajenih delovnih ur, kar pade zopet na škodo gospodarjevega žepa. Izkušnja kaže, da star stroj v močnem obratu več velja kakor nese.

Zato bi bilo prav, če bi se ravnali obrtniki, ki rabijo stroje, vedno po pravilu, da je najboljšo zanje, če si nabavljajo vedno le nove, najmodernejšo stroje. Ti so sicer nekaj dražji kakor stara, obrabljena šara, zato pa tudi nekaj narede in nekaj nesejo. Starih strojev pa ni drugega kot večno popra-

vilo in zato je obrabljen stroj dober kvečjemu še tam, kjer se od njega zahteva le kakšna malenkost. Za nepretrgano in uspešno delo so pa sposobni le novi stroji.

Vzroki padanja cen sirovinam.

Na vseh svetovnih tržiščih se opaža že dve leti močno nazadovanje cen vsem sirovinam, kakor se ni pojavilo niti pred vojno. Cene industrijskih izdelkov se pa še vedno držijo precej visoko, četudi kažejo namero za nižanje. Cene sirovin so pa v enem letu padle skoraj za polovico, in marsikatero celo pod predvojno ceno. Če primerjamo indekse cen za posamezne važne sirovine, izražene v odstotkih predvojne cene (povprečna cena leta 1913. = 100), dobimo naslednjo zanimivo sliko:

Cene v odstotkih Najvišje v l. Junija 1930
predvojne cene 1928 odn. 1929

pšenica	249	129
rž	200	63
ječmen	205	80
riž	206	156
sladkor	91	41
kava	204	103
baker	150	175
cink	136	76
svinec	164	99
bombaž	161	91
volna	220	114
kavčuk	101	16
petrolej	159	82

Tu so navedeni le nekateri predmeti, ki nam služijo tako rekoč dnevno za gospodarske potrebščine. Neizogibna posledica padanja cen teh sirovin bo moralo biti nazadovanje cen vseh gospodarskih predmetov, dokler se ne bodo cene izenačile. Pri nas na pr. ne čutimo padanja cen sladkorja, ker je državna trošarina tista, ki ga drži na stalni višini, seveda le v korist sladkornim tvornicam.

Tudi marsikateri drugi predmeti, ki so podvrženi trošarinam, ne kažejo zanjkrat še nikakih sprememb. Pač

pa se je pri modri galici letos pokazal vpliv nizke cene pri bakru, kar bo prišlo v korist vinogradnikom posebno prihodnje leto, ko se bodo tvornice založile s cenenim blagom. In cene bakru še vedno padajo. Mednarodni kartel za baker je minule dni zopet znižal kartelno ceno od 12.30 na 11.80 in kmalu nato na 11.55 centov za blago, postavljeno v evropsko luko. Novo znižanje cene je posledica zastoja v uporabi bakra.

Kaj pa je glavni vzrok tako katastrofalnemu padanju svetovnih cen sirovin? V novejšem času se sliši predvsem ta razlaga: Novčane banke, predvsem Francoska banka in Ameriške federalne banke zbirajo in kopičijo zlato v svojih skladiščih in povzročajo pomanjkanje denarnega zlata v prometu. S tem se pa po nepotrebnem dviga kupna moč zlata in cene padajo. Padec cen pa ima za posledico splošno gospodarsko krizo v svetovnem gospodarstvu in s tem tudi brezposelnost industrijskega delavstva. Ta brezposelnost povzroča pa zmanjšanje konzuma — uporabe živil in drugih gospodarskih potrebščin in s tem pomanjkanje denarja pri največjem konzumentu — kmetu.

Iz tega se torej vidi, kje tiči prav vzrok današnje hude krize, ki je zajela ves svet kakor še nikdar prej. Zato se zavzemajo strokovnjaki za to, da se omeji kopičenje zlata v bankah, se ga spravi v promet in s tem začne delovati na zboljšanju blagostanja narodov.

Cene poljedeljskih in industrijskih strojev.

Narodna banka v Belgradu objavlja vsak mesec gibanje cen raznim kmetijskim potrebščinam na debelo, tako zvani indeksi cen. Kot podlaga ji služijo cene iz leta 1926., za katere je določen indeks ali kazalo na 100: to je n. pr.: kar se je leta 1926. kupilo za 100 Din, je stalo v mesecu juniju 80 Din. To merilo cen izračunava Narodna banka za vsak mesec in ga ob-

javlja, da se vidi splošno gibanje cen. — Totalni indeks — to je povprečno merilo za vse cene skupaj — se je znižal v maju na 88.8 in v juniju na 86.8, torej za dve točki. — Pri tem je skupina rastlinskih proizvodov nazadovala za 2.5 točki na 91.5, skupina živalskih proizvodov za 6.2 na 93.7, skupina industrijskih proizvodov za 1 točko na 88, skupina rudninskih proizvodov se je pa dvignila za 0.8 točke na 88.3, kar pomenja le malo spremembo.

Če pregledamo totalne indekse cen v posameznih mesecih zadnjih dveh let, vidimo, da je znašal ta v marcu 1928 še 106.6, to pomenja, da so bile cene še višje nego 1926. Od tedaj pa je opaziti počasno nižanje, ki je kazalo januarja 1929 še 104.4, januarja 1930 že samo 93.6 in junija 1930 pa celo 86.8. V tej dobi so močno padli rastlinski pridelki (žito), ki je bilo januarja 1930 še 137.5, letos junija pa samo 91.5. Nekoliko manjši padec kažejo živalski proizvodi od 104.3 januarja 1928 na 93.7 junija 1930. Večji padec kažejo industrijski proizvodi od 100.4 januarja 1928 na 80 junija. Vzlic temu so pa ti proizvodi v primeri s predvojno ceno še danes mnogo previsoki in v neprikladnem razmerju s poljedelskimi proizvodi.

Vzlic temu nazadovanju cen na debelo se življenjski stroški niso zmanjšali, ker so se cene drugih potrebščin (stanarina) še dvignile. Iz tega bi se dalo sklepati, da še par let ne pridemo do pravičnega razmerja med cenami, dokler se ne bodo predvsem industrijski proizvodi prilagodili cenam živil.

Denar.

g Vrednost denarja 29. I. m. Vrednosti inozemskega denarja so kazale v zadnji dobi nekoliko nazadovanja, medtem ko je naš dinar v Švici na borzi v Curihu stalno na 9.125 centimov: Na ljubljanski borzi so bile te cene: 1 angleški funt 274.25 Din, 1 ameriški dolar 56.26 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank

10.96 Din, 1 madjarski penga 9.88 Din, 1 avstrijski šilin 7.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 italijanska lira 2.95 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

g Znižanje obrestne mere. Narodna banka je že ponovno pozvala denarne zavode, ki pri njej uživajo kredite, da znižajo obrestno mero za posojila in obrestno mero za vloge. Vendar je ostal ta poziv brez znatnega uspeha. Posebno bančni zavodi iz vzhodnih pokrajin naše države se temu protivijo, ker so navajene delati z visokimi obrestmi. Tudi znižanje diskonta od 6 na 5.5 odstotka in lombardne obrestne mere od 8 na 7 odstotkov, ni mnogo vplivalo na splošno obrestno mero. In vendar ima Narodna banka vso moč v svojih rokah, da pritisne na denarne zavode, da uredijo vendar enkrat obrestno mero, ki je danes tako visoka kakor v nobeni drugi državi in naravnost ogroža obstoj kmetijstva v Srbiji, Bosni in v Stari Srbiji. Čudno pač je, da se vlada sama ne loti tega perečega vprašanja in izda zakon, ki bi zaščitil kmete pred »zelenaši« = oderuhi, ki živijo in bogatijo samo od kmetskih žuljev.

g Nov denar v prometu. Finančni minister je stavil ministrskemu predsedništvu predlog, da se stavijo v promet novci po 25 para, ki so bili že pred leti izdelani v Franciji. Izdaja teh novcev v skupni vrednosti pol milijona dinarjev je potrebna, da se olajša izplačevanje zneskov pod 0.50 Din. Čim bo storjen potreben sklep, bo Narodna banka stavila v promet novce po 25 para.

Živina.

g Živinski sejem v Ljubljani. Poletni sejmi so navadno slabše obiskani in tako je bil tudi zadnji ljubljanski sejem bolj mrtev. Dogon je znašal: 123 konj, 46 volov, 44 krav, 12 telet in 139 prašičkov za rejo. Prodanih pa je bilo le 18 konj, 12 volov, 28 krav, 6 telet in 87 prašičkov. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene in so plačevali kupci za 1 kg žive teže: voli prvovrstni

10 Din, II. po 9 Din, vprežni voli po 8 Din, krave debele po 7—9 Din, krave klobasarice 4—5 Din, teleta 14.50 do 15 Din. — Mladi prašiči po starosti in velikosti od 150—400 Din komad.

g Mariborski prašičji sejem. Na zadnji prašičji sejem so pripeljali 333 prašičev, 1 ovco in 4 koze. Cene so bile naslednje: Mladi prašiči 5—6 tednov stari po 100—150 Din, 7—9 tednov po 200—250 Din, 3—4 mesece 300—350 Din, 5—7 mesecev 450—500 Din, 8 do 10 mesecev 600—850 Din, 1 leto stari 1000—1100 Din. — 1 kg žive teže 11 do 13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. — Prodanih je bilo 137 prašičev za vzrejevanje.

Letina.

g Kakovost naše letošnje pšenice. Nova pšenica, ki je začela sedaj prihajati na trg, je izredno dobre kakovosti. Tako ima običajna bašča pšenica teže od 79 do 80 kg na hektoliter. Za tako blago se plačuje dandanes po 175 Din za takojšnjo dobavo, za poznejšo pa po 180 Din za 100 kg. Končna cena se bo ugotovila šele avgusta meseca, ko bo mogoče pregledati uspeh letošnje svetovne letine. — Kar tiče množine, bo seveda letošnji pridelek znatno zaostal za lanskim.

g Slaba letina na Madjarskem. Po najnovejšem poročilu kmetijskega ministrstva je letošnja žitna letina na Madjarskem zaradi suše in vročine slabša, kakor se je prvotno pričakovalo. Po najnovejših cenitvah je bilo pridelanih 18.87 milj. stotov pšenice, nasproti 20.4 milj. stotov v preteklem letu. Pridelek ječmeňa se ceni na 7.1 milijona stotov nasproti 8 v preteklem letu.

g Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Stanje hmeljskih nasadov se je precej boljšalo, odkar je nastopilo deževno vreme. Vzlic temu so nasadi v razvoju precej različni. Nekateri kažejo prav krepko raščo in bogat, zdrav nastavek, drugi imajo pa slabejše rastline z redkimi panogami in pičlim zarodom, ki v primeri z lanskim mnogo manjša. Povprečni dožnos na 1 ha bo

tovej mnogo manjši nego lani. Rastlina je popolnoma zdrava. Mrčesa in peronospora ni. — V Vojvodini so izgledi za hmeljsko letino zelo slabi. Kakovost se obeta sicer dobra, toda množina bo zelo pičla.

g Vinska trta v Dalmaciji. V juliju se je stanje vinogradov v Dalmaciji znatno poslabšalo. Zaradi deževnega vremena se je močno pojavila peronospora, v nekaterih krajih tudi plesnoba (ojidij). Posebno se to opaza v severni Dalmaciji. Zaradi trajne vinske krize osiromašeni vinogradniki nimajo sredstev niti za najnujnejšo nabavo modre galice. Izgledi za letošnjo trgategv že sedaj niso najboljše.

Razno.

g Nabava krme in stelje za vojsko. Vojno ministrstvo namerava po letošnji košnji nabaviti potrebščine za vojsko in mornarico, kelikor le mogoče neposredno od domačih producentov — kmetov. Sedaj bo šlo predvsem za krmo in steljo (seno, oves, ječmen, slamo), pozneje se bo kupovala tudi pšenica. Kupovanje se prične po vseh garnizijah takoj po končanju košnje, t. j. že sedaj, in sicer za gotov denar na licu mesta na direktnem sestanku s proizvodniki. — Izključeni so vsaki posredovalci (banke, dobavitelji, trgovci, mešetarji, špekulanti itd.), ki žive le od posredovanja, špekulacije in vmesnega zaslužka. — Vojno ministrstvo želi živahnega odziva in ponudb od strani kmetov, ker bi sicer morala pozneje poseči po dobaviteljih, od česar bi kmetski del naroda ničesar ne imel.

g Kdo sme otvoriti vinočoč. Finančna direkcija je razglasila svojim organom, da naj dovoljujejo vinočoč pod vejo samo onim, ki bodo dokazali, da gre za točenje lastnega vinskega pridelka od cepljene trte (šmarnica se torej ne bo smela točiti). Obenem se bodo morali prošilci zavezati, da bodo točili vino na kraju produkcije (pri vinogradu), s čemer se izključuje možnost točenja iz bolj ali manj oddaljenih vinorodnih krajev.

g Podpore za umetna gnojila. Kmetijsko ministrstvo je sklenilo, določiti poseben kredit, iz katerega se bodo delile podpore za nabavo umetnih gnojil. Ta predlog je stavila Zadrúžna zveza, ki hoče, da se posnema romunsko vlado, ki dovoljuje vsem, ki si nabavijo umetna gnojila, podporo v iznosu od 25 odstotkov vrednosti blaga. Višino podpore pri nas bo določilo kmetijsko ministrstvo dogovorno z Zadrúžno zvezo.

r *Novo mlekarstvo zadrúgo so ustanovili* v Stari Planini v južnosrbskem okraju Caribrod. Ljudje so za zadrúgo zelo navdušeni, zato bo gotovo uspevala.

r *Čehi varčujejo.* Po uradnih podatkih izkazujejo tri glavne banke v Pragi v prvem četrtletju 1930 za 653 milijonov čeških kron več hranilnih vlog, kot v istem času prejšnjega leta. Skupna vsota hranilnih vlog znaša 3786 milijonov kron. (Ena češka krona je skoraj 1.68 dinarjev.)

r *Živini odpraviš uši,* če jo opereš z 2% raztopino kreolina. Na 10 litrov vode vzemi malo manj kot $\frac{1}{4}$ litra kreolina, dobro premešaj in z namočeno cunjno drgni žival po vsem telesu. Pri tem ne pozabi na notranjost ušes, kjer je navadno posebno velika zalega. Tako uničiš uši in tudi njih jajčka.

r *Bolhavi psi.* V poletnem času imajo psi navadno toliko bolh, da jih puste na desetine povsod, kamor ležejo. Kdor hoče odpraviti bolhe, naj namaže psa s flitom, ki ga prodajajo v mirodilnicah.

r *Vinogradniki bodo v kratkem zborovali* v Smederevu. Obravnavala se bodo zlasti vprašanja cen in prodaje, osobito v inozemstvo.

r *425 milijonov dinarjev je izposodila* do 30. junija 1930 Privilegirana agrarna banka v Belgradu.

r *Jugoslovanske in druge slive.* Letni pridelek Jugoslavije znaša ca. 850.000 ton; daleč za njo so Zedinjene države Amerike s 160.000 tonami; nato Romunija 140.000, Češkoslovaška 100.000 Bavarska 60.000, Avstrija 45.000, Francija 40.000, Anglija 35.000.

Španija 30.000 itd. Drugod je pridelek še manjši kot v navedenih deželah.

r *Največ prašičev ima* Sovjetska Rusija, namreč okrog 25 milijonov komadov, Nemčija 20, Poljska 6.3, Francija 6, Španija 5.2, Anglija 3.4, Danska 3.3, Madjarska 2.6, Češkoslovaška 2.5 in Irska 1.2 milijona svinjskih repov. Koliko pa Jugoslavija?

r *33 Din je stal v maju* kilogram surovega masla na Danskem.

r *S sladkorno peso obdelani* prostor v Nemčiji znaša to sezono 460.000 hektarov. V letih 1929-30. le 430.000 hektarov. S predelovanjem sladkorne pese bo zaposlenih 233 tovarn.

r *6000 Din za zafranje* poljskih miši v devetih občinah Slovenske Krajine je dovolila uprava dravske banovine.

r *Največ goveje živine ima* Rusija, 70 milijonov repov; nato slede: Nemčija z 18.4, Francija s 15, Poljska z 8.6, Anglija s 7.9, Italija s 7.4, Češkoslovaška s 4.7, Romunija s 4.4, Irska s 4.1, Jugoslavija s 3.6 in Danska s 3.1 milijona glav.

r *15 milijonov mark podpore* za mlekarstvo je dala nemška vlada. (Nad 200 milijonov dinarjev.)

r *Kraljeva banska uprava* v Splitu je dovolila mlekarški zadrúgi v Silbi v Dalmaciji 12.500 Din prispevka za nabavo potrebnega orodja.

r *Gospodarska Mala antanta* Kakor znano so se Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija združile v svrhu varstva državnih koristi v zvezo ali Malo antanto. Te dni je izjavil naš zunanji minister dr. Marinkovič, da so bila na zadnjem medsebojnem posvetovanju navedenih treh držav na Češkem najvažnejša gospodarska vprašanja. Poljedelska kriza sili Malo antanto, da skupno išče odpomoči. Za enkrat gre za gospodarsko sodelovanje Romunije in Jugoslavije, katerima bi se pozneje pridružile tudi druge države. >Balkanski narodi bi morali uvideti, < je dejal dr. Marinkovič, >da je veliko važnejše to, kar jih druží, kot kar jih loči.<